

УДК 330.341.1

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕХАНІЗМІВ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

О.В. Христенко

Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка

© Христинко О.В., 2013

Стаття отримана редакцією 09.01.2013 р.

Вступ. Інноваційна інфраструктура країни, яка відіграє вирішальну роль в інноваційному процесі, розвинута вкрай недостатньо і досить нерівномірно представлена в окремих регіонах. На поліпшення такого стану інноваційної інфраструктури здатні істотно впливати механізми стимулювання цього процесу, які або поки що не знайшли законодавчого визначення, або використовуються малоефективно. За сучасних умов створення системи загальнодержавних та регіональних механізмів стимулювання дасть змогу привести інноваційну інфраструктуру до стану повної функціональної відповідності потребам інноваційного розвитку як регіонів з урахуванням диференціації їх інноваційної діяльності, так і країни в цілому.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Проблеми стимулювання інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури привертають увагу багатьох науковців інноваційної сфери. На дослідження механізмів стимулювання спрямовані наукові роботи Б. Гриньова, В. Гусева, О. Комеліної, А. Мазаракі, Н. Рудь, Л. Федулової та інших. Так, Н. Рудь акцентує увагу на необхідності вдосконалення механізмів сприяння комерціалізації результатів наукових досліджень і експериментальних розробок [1, с. 299]. Л. Федулова вважає за доцільне застосування механізмів стимулювання для всього циклу інноваційного процесу – від фундаментальних досліджень до впровадження їх результатів у виробництво [2, с. 414]. А. Мазаракі стверджує, що запроваджувана модель розвитку економіки України має ґрунтуватися на стимулюванні саме інноваційних процесів. До суб'єктів механізмів стимулювання він відносить усіх суб'єкти господарювання, зацікавлених в інвестуванні ресурсів в інноваційну діяльність, у тому числі структурні складові інноваційної інфраструктури: інноваційні підприємства, спеціалізовані інноваційні фонди, банки, інвестиційні компанії, іноземних інвесторів тощо [3, с. 565 – 569]. Проте, в наукових роботах не віднайшли належного дослідження проблеми регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури, а також приведення в систему напрямів вдосконалення цих механізмів.

Основний матеріал і результати. Перехід України на інноваційну модель розвитку економіки викликає необхідність створення інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити ефективне використання вітчизняного науково-технічного потенціалу, підвищення рівня інновативності й конкурентоспроможності національної економіки [4]. Сприяння розвитку інноваційної інфраструктури віднесено до основних принципів державної інноваційної політики [5, ст. 3]. На жаль, інноваційна інфраструктура України, за оцінками вчених, перебуває в початковому стані, вона функціонально неповна і не охоплює всі ланки інноваційного процесу.

Одним із вирішальних засобів приведення інноваційної інфраструктури до того стану, коли вона буде здатна забезпечувати сталий інноваційний процес, виступають механізми стимулювання її розвитку. Ефективність їх впливу на формування і розвиток інноваційної інфраструктури не відповідає сучасним вимогам економічного зростання. До того ж механізм фінансової підтримки практично ігнорується, а механізм податкових та митних преференцій узагалі виключено із Закону України «Про інноваційну діяльність». Це дає підстави констатувати, що в Україні механізми стимулювання розвитку інноваційної

інфраструктури ще не визначено, а лише проголошено [4, 6]. Тому надто нагальним виступає завдання вдосконалення механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури і приведення їх до стану, наявного в провідних країнах світу. Воно має розв'язуватися двома шляхами. Перший полягає у відновленні дії тих механізмів, що з урахуванням світового досвіду встановлені в інноваційній сфері національним законодавством. Другий – це вдосконалення існуючих та пошук нових загальнодержавних і регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури. Оскільки реальне включення в дію більшості встановлених законодавством механізмів фактично не відбулося, то діяльність суб'єктів інноваційного процесу на регіональному рівні й насамперед органів місцевої виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, спрямована на вдосконалення механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури, набирає особливо важливого значення.

Головним регіональним механізмом стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури виступає механізм нормативно-правового регулювання інноваційного процесу. Його складовими є середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності, регіональні інноваційні програми, програми розбудови інноваційної інфраструктури, а також відповідні положення обласного бюджету та інших актів, що видаються обласною державною адміністрацією та обласною радою з власної ініціативи чи на виконання законів України. Вдосконалення цього механізму можливе лише за умови внесення змін і доповнень до Закону України «Про інноваційну діяльність», які містили б чітке визначення сутності, призначення та порядку створення основних елементів інноваційної інфраструктури, а також прийняття деяких нових законів інноваційної сфери (зокрема, про венчурні фонди). Зусилля місцевих органів влади щодо вдосконалення механізму нормативно-правового регулювання інноваційного процесу мають бути спрямовані на:

- забезпечення реалізації законодавчих положень;
- визначення в пріоритетних напрямках інноваційної діяльності, регіональних інноваційних програмах та інших нормативно-правових актах конкретних заходів щодо формування і розвитку інноваційної інфраструктури;
- застосування органами регіональної влади способів заохочення інноваційно активних підприємств та інших суб'єктів інноваційної діяльності до розробки і реалізації інноваційних проектів;
- залучення спеціалістів наукових установ, вищих навчальних закладів, провідних суб'єктів інноваційної діяльності до розробки науково обґрунтованих висновків щодо елементів інноваційної інфраструктури, необхідність формування яких викликається соціально-економічними особливостями та реальними можливостями регіону.

У розв'язанні проблем стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури регіону важливу роль має відігравати механізм управління інноваційним процесом, уведення в дію якого покладається на місцеві органи влади. Особливе значення цього механізму полягає в тому, що він повинен забезпечувати ефективну дію всіх інших регіональних механізмів стимулювання. Ідеться насамперед про функціональний обов'язок регіональних органів влади впроваджувати в регіоні положення законодавчих та регіональних нормативно-правових актів інноваційної сфери. Вдосконалення механізму управління інноваційним процесом має бути зосереджене на здійсненні чіткого контролю за реалізацією державних і регіональних заходів, спрямованих на формування й розвиток інноваційної інфраструктури регіону.

Найбільш потужні можливості для стимулювання інтенсивного розвитку інноваційної інфраструктури закладено в механізмі фінансової підтримки цього процесу. Відповідно до положень вітчизняного законодавства місцеві органи влади мають два шляхи для здійснення фінансової підтримки інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури. Перший – це використання коштів місцевих бюджетів безпосередньо й через регіональні, державні та комунальні фінансово-кредитні установи. Але, як свідчить практика останніх років, кошти державного й місцевого бюджетів на розвиток інноваційної інфраструктури регіону фактично не виділяються, а державні, регіональні чи комунальні фінансово-кредитні установи в регіонах не засновуються. Другий шлях – це позабюджетні джерела фінансового

забезпечення інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури регіону, якими можуть бути власні, запозичені й залучені кошти, кошти організацій-замовників, внутрішні або зовнішні інвестиції тощо. Щоправда механізми стимулювання процесу спрямування суб'єктами інноваційної діяльності власних коштів на інноваційний розвиток практично не існують. Тому станом на 2012 рік кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю склала лише 17,4 відсотка, а наукоємність промислового виробництва знаходиться в межах 1 відсотка, що на багато менше світового рівня [7]. Разом з тим саме інноваційно активні підприємства своїми коштами певним чином розвивають інноваційну інфраструктуру, спрямовуючи їх на створення окремих складових інноваційної інфраструктури. Іншим важливим джерелом інноваційного розвитку є кошти організацій-замовників, завдяки яким налагоджується зміна напрямку інноваційного процесу від традиційного (наука – впровадження інновацій) на зворотний, коли наукові дослідження ініціюються, фінансуються і контролюються замовниками й користувачами [6]. Такий напрям дуже важливий для розвитку виробничо-технологічної підсистеми інноваційної інфраструктури. Кошти замовників України становлять 23,3 відсотка загального обсягу фінансування наукових і науково-технічних розробок [7].

Суб'єкти інноваційної інфраструктури мають змогу залучати для фінансової підтримки своєї діяльності інструмент акціонерного фінансування та випуску облігацій. Суттєвий вплив на формування позабюджетних інноваційних коштів здатні здійснювати й облігації місцевих позик. У складі механізму фінансової підтримки мав би активно діяти венчурний капітал, призначений за індикаторами Європейського інноваційного табло здійснювати фінансування ранніх стадій роботи компаній [6]. Проте в Україні практично відсутні реальні умови для створення венчурних фондів. Результати дослідження фінансової підтримки як механізму стимулювання інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури приводять до висновку, що він потребує негайних і радикальних заходів вдосконалення. Оскільки в механізмі фінансової підтримки на регіональному рівні превалюють позабюджетні джерела фінансування, його вдосконалення слід здійснювати шляхом:

- законодавчого врегулювання гарантій для внутрішніх і, особливо, зовнішніх інвесторів та створення венчурних фондів;
- заохочення інноваційно активних підприємств до спрямування власних коштів на впровадження інновацій та розвиток інноваційної інфраструктури;
- здійснення організаційних заходів для пошуків зв'язків між організаціями-замовниками й науковими установами і вищими навчальними закладами;
- впровадження в практику випуску позик підприємств та місцевих позик інноваційного призначення.

Істотний стимулюючий вплив на розвиток інноваційної інфраструктури регіону призначений справляти механізм інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності, який забезпечує формування сучасного інформаційного середовища для суб'єктів інноваційного процесу з урахуванням напрямів їх діяльності, можливостей та потреб кожного з них. Цей механізм допомагає довести інформацію про нові науково-технічні розробки до потенційних споживачів, сприяє трансферу й комерціалізації технологій, допомагає в пошуках партнерів для технологічного співробітництва. Він сприяє налагодженню обміну інформацією і трансферу технологій не тільки на міжрегіональному рівні, а й на рівні міждержавного співробітництва. Належне інформаційно-аналітичне забезпечення можливе лише за умови постійного спостереження, оцінювання і прогнозування стану інноваційного розвитку, тобто моніторингу динаміки інноваційного процесу. Основні напрями вдосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності мають зводитися до наступного:

- здійснення постійного моніторингу стану інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури регіону, налагодження сталого і розширеного статистичного спостереження за інноваційним процесом у регіоні із застосуванням європейських стандартів системи обліку та статистики;
- формування регіональної системи підтримки інноваційної діяльності шляхом створення консультативних та демонстраційних центрів тощо;

– забезпечення широкого доступу юридичних і фізичних осіб до банку інформації сфери інноваційної діяльності через офіційні регіональні видання (інформаційний бюлетень, електронні засоби комунікацій).

До регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури маємо віднести і механізм державно-приватного партнерства. За умови цілеспрямованих дій місцевих органів влади та суб'єктів інноваційної діяльності цей механізм здатен привести до розміщення в регіоні державних замовлень на розроблення і виробництво високотехнологічної продукції та до здійснення державних закупівель продукції, що випускається інноваційними підприємствами регіону. До вагомих складових механізму державно-приватного партнерства належать заходи щодо державного замовлення й державних закупівель. Шляхом державного замовлення здійснюється державне регулювання у сфері наукового, матеріально-технічного та виробничого забезпечення потреб соціально-економічного розвитку регіону. Обласні державні адміністрації мають змогу ефективно використовувати державні замовлення як шляхом внесення науково обґрунтованих пропозицій до центральних органів виконавчої влади стосовно можливостей підприємств регіону брати участь у формуванні, розміщенні й виконанні державних замовлень, так і шляхом координування науково-технічної та виробничої діяльності всередині регіону й сприяння укладенню державних контрактів на виробництво і поставку продукції інноваційних підприємств. На особливу увагу заслуговує державне замовлення на розроблення найважливіших новітніх технологій за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки. Спрямування державного замовлення на розроблення нових технологій найбільш вагомо впливає на розвиток таких елементів як наукові установи та вищі навчальні заклади. Хоча за наявними даними обсяги державних замовлень на нові технології в нашій країні не перевищують одного відсотка бюджетного фінансування наукової сфери [7]. Вагомий стимулюючий вплив на розвиток регіональної інноваційної інфраструктури справляють і державні закупівлі високоякісної наукоємної продукції, що випускається інноваційними підприємствами регіону. Державні закупівлі сприяють підвищенню ефективності виробничої діяльності інноваційних підприємств та впровадженню нових технологій. Складовою механізму державно-приватного партнерства належить вважати і часткову компенсацію вартості виробництва продукції, встановлену як державний захід для реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня [8, ст. 6.3].

Вдосконалення механізму державно-приватного партнерства має здійснюватися шляхом внесення регіональними органами влади до центральних органів виконавчої влади обґрунтованих пропозицій щодо розміщення державних замовлень та здійснення державних закупівель продукції, що виробляється в регіоні. Разом з тим суб'єктам інноваційної інфраструктури належить забезпечувати розроблення нових технологій і випуск високоякісної продукції.

Стимулювання інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури здійснюється через механізм використання та захисту інтелектуальної власності. Інтелектуальний потенціал забезпечує підвищення конкурентоспроможності економіки. Об'єкти інтелектуальної власності спрямовуються до статутного фонду малих інноваційних підприємств та інших складових інноваційної інфраструктури. За рахунок інтелектуальної власності посилюється роль наукових установ та вищих навчальних закладів у створенні й комерціалізації інновацій. Разом з тим знизилася патентна активність вітчизняних винахідників та питома вага підприємств, що виконують роботи з використанням об'єктів інтелектуальної власності, чимало значущих досягнень стають власністю інших держав. Унаслідок неврегульованості питань комерціалізації й уведення в господарський обіг результатів інтелектуальної діяльності обсяги нематеріальних активів не перевищують 1,5 відсотка вартості основних засобів, що значно нижче середніх показників у країнах ЄС, де їх обсяги сягають 50 – 80 відсотків балансової вартості підприємств і організацій [6]. Для вдосконалення механізму використання і захисту інтелектуальної власності необхідно запровадити механізми державної підтримки патентування винаходів і на законодавчому рівні забезпечити заходи щодо унеможливлення патентування винаходу за кордоном до належного оформлення його в Україні, запровадити більш дієву систему державного управління інтелектуальною власністю. Доцільно організувати регіональні центри комерціалізації й

трансферу технологій та інновацій, а також створити можливості для заснування державними організаціями малих інноваційних підприємств на основі результатів досліджень та об'єктів промислової власності. На регіональному рівні основну увагу у вдосконаленні зазначеного механізму належить зосередити на спрямуванні об'єктів інтелектуальної власності до статутних фондів елементів інноваційної інфраструктури.

Стимулюючий вплив на розвиток інноваційної інфраструктури здатен здійснювати механізм розробки і впровадження інноваційних проектів. Законодавством передбачена низка преференцій суб'єктам інноваційної діяльності для виконання ними інноваційних проектів, у тому числі повне або часткове кредитування інноваційних проектів за рахунок державного і місцевих бюджетів [5, ст. 13]. Реалізація цього механізму ще не набрала належного застосування – станом на 2013 рік державну реєстрацію пройшли лише 15 інноваційних проектів [9]. Вдосконалення потребує підтримки органами регіональної влади суб'єктів інноваційної інфраструктури, які ставлять за мету розробку інноваційних проектів.

До основних принципів державної інноваційної політики віднесено створення умов для збереження, розвитку і використання вітчизняного науково-технічного та інноваційного потенціалу [5, ст. 3]. Виходячи із цього, наявні підстави віднести до механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури регіону механізм розвитку матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності [10]. Останнім часом спостерігається суттєве зростання загального обсягу наукових і науково-технічних робіт, виконаних силами наукових установ. На регіональному рівні наявні значні потенційні можливості для розвитку матеріально-технічної бази шляхом об'єднання зусиль учених і виробників, залучення суб'єктів виробничої сфери регіону до розширення цієї бази. Розвитку матеріально-технічної бази сприяє створення за участі наукових установ та університетів малих інноваційних підприємств, які стають споживачами нових технологій. Зміцнення матеріально-технічної бази забезпечить подолання такого негативного стану, коли в Україні комерціалізується лише 5 – 7 відсотків наявних наукових розробок, а більшість проектів (близько 90 відсотків) з використанням перспективних розробок закінчується на етапі обговорення [1, с. 368, 375]. Вдосконалення розглянутого механізму має здійснюватися шляхом забезпечення органами регіональної влади координації та узгодження спільних дій зацікавлених суб'єктів у розвитку матеріально-технічної бази наукової й науково-технічної діяльності.

Випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг є завершальним та вирішальним етапом інноваційної діяльності. Інформованість виробника про ситуацію на ринку і попит на вироблену ним продукцію здатна істотно впливати на розвиток інноваційної інфраструктури. Тому для просування нової продукції на внутрішній та зовнішній ринки суттєву роль має відігравати механізм стимулювання попиту і пропозиції на інноваційну продукцію. Розвиток інноваційної інфраструктури перебуває в тісній взаємодії з механізмом стимулювання попиту і пропозиції на інноваційну продукцію. Не применшуючи значення цього механізму на регіональному і міжрегіональному рівнях, зробимо акцент на його впливі на експортно-імпорتنі операції. В Україні констатується критична залежність від імпорту, надмірні масштаби якого обумовлюють вимивання з економіки величезних коштів, унеможливають створення нових робочих місць [6]. Глибоке дослідження попиту і пропозиції стимулює суб'єктів інноваційної інфраструктури до випуску продукції, здатної витіснити на внутрішньому ринку зарубіжне устаткування та, як наслідок, сприяти подоланню технологічного відставання нашої країни. Одночасно такі дослідження спрямовуються на забезпечення зростання частки високотехнологічного експорту, підвищення зацікавленості зарубіжних компаній у співпраці з українськими підприємствами [6]. На жаль, доводиться констатувати, що в українському експорті переважає сировинна продукція. Як свідчить світова практика, розвиток експортної бази включає економіку регіону в систему міжнародних економічних зв'язків і сприяє зростанню соціально-економічного рівня регіону. Вдосконалення механізму стимулювання попиту і пропозиції на інноваційну продукцію потребує здійснення всіма суб'єктами інноваційної інфраструктури й органами регіональної влади ефективних заходів щодо його застосування, серед яких важливого значення набирає інформаційно-аналітичне забезпечення.

Систематизація регіональних механізмів стимулювання створення і розвитку інноваційної інфраструктури та напрями їх вдосконалення подана в таблиці 1.

Таблиця 1. Систематизація регіональних механізмів стимулювання створення і розвитку інноваційної інфраструктури та напрями їх вдосконалення

№ з/п	Механізм (інструмент) стимулювання	Напрями вдосконалення механізму стимулювання	
1	2	3	
1	Механізм нормативно-правового регулювання інноваційного процесу	- відновлення встановлених законодавством механізмів стимулювання; - визначення на законодавчому рівні сутності й призначення елементів інноваційної інфраструктури та механізмів стимулювання її створення та розвитку.	
	Інструменти стимулювання	а) середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності регіонального рівня	- створення елементів (складових) інноваційної інфраструктури, необхідних для реалізації пріоритетних напрямів; - залучення наукових установ, вищих навчальних закладів до розробки пріоритетних напрямів.
		б) регіональні інноваційні програми	- законодавче врегулювання розроблення інноваційних програм; - забезпечення інвестиційної привабливості регіональних інноваційних програм; - здійснення фінансування регіональних інноваційних програм через обласні й місцеві бюджети та шляхом залучення коштів промислових підприємств, банків, населення.
		в) програми розбудови інноваційної інфраструктури	- створення елементів (складових) інноваційної інфраструктури, виходячи з потреб і можливостей регіону; - залучення до формування інноваційної інфраструктури райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, наукових установ, вищих навчальних закладів.
		г) рішення облдержадміністрації, обласної ради	- затвердження програмних актів, щорічне внесення до них змін і доповнень, забезпечення реалізації рішень; - визначення бюджетних коштів на розвиток інноваційної інфраструктури.
2	Механізм управління інноваційним процесом	- забезпечення виконання програмних регіональних актів щодо розвитку інноваційної інфраструктури; - введення в дію всіх регіональних механізмів стимулювання; - координація діяльності учасників інноваційного процесу; - забезпечення міжрегіональних зв'язків суб'єктів інноваційної інфраструктури; - залучення до стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури підприємств, організацій, установ регіону; - налагодження системи звітності відповідних органів та посадових осіб за результатами виконання програмних актів і рішень.	
3	Механізм фінансової підтримки	- відновлення дії положень законодавчих актів щодо стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури; - забезпечення реалізації положень законодавчих актів щодо фінансової підтримки інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури.	
	Інструменти стимулювання	А. Бюджетне фінансування	- віднесення фінансування інноваційної діяльності до захищених статей державного і місцевого бюджетів.
		1) кошти державного бюджету	- переважне фінансове забезпечення учасників інноваційного процесу на ранніх стадіях становлення інноваційних проектів; - спрямування бюджетних коштів на здійснення НДДКР.

1	2	3
	2) кошти місцевих бюджетів	- переважне фінансове забезпечення учасників інноваційного процесу на ранніх стадіях становлення інноваційних проектів; - спрямування бюджетних коштів на здійснення НДДКР.
	3) кошти для реалізації середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня	- практична реалізація законодавчих положень щодо бюджетного фінансування інноваційної діяльності та розвитку інноваційної інфраструктури; - активізація залучення позабюджетних коштів до виконання пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.
	4) кошти державних та комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ	- реалізація законодавчих положень щодо створення регіональних відділень державних інноваційних фінансово-кредитних установ; - забезпечення ефективного формування коштів комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ.
	Б. Позабюджетні джерела фінансування	- унормування на законодавчому рівні принципів і правового статусу недержавних джерел фінансування інноваційної діяльності.
	1) власні й запозичені кошти підприємств	- застосування заходів щодо формування власних і запозичених коштів для потреб розвитку інноваційної інфраструктури; - спрямування власних коштів на формування інноваційної інфраструктури насамперед шляхом створення малих інноваційних підприємств.
	2) внутрішні та зовнішні інвестиції	- надання органами регіональної влади гарантій інвесторам; - створення привабливого інвестиційного клімату; - формування особливо сприятливих умов для зарубіжних інвесторів; - заохочення інвесторів до формування інноваційної інфраструктури.
	3) кошти організацій-замовників	- заохочення підприємств до розміщення замовлень на науково-дослідні розробки в наукових установах та вищих навчальних закладах; - заохочення приватних та інших недержавних інвесторів до здійснення науково-дослідних розробок.
	4) акціонерне фінансування	- інформаційне забезпечення доцільності випуску та поширення додаткових емісій акцій під інноваційні проекти; - заохочення акціонерних товариств до використання коштів додаткових емісій на потреби розвитку інноваційної інфраструктури.
	5) облігації підприємств	- інформаційне забезпечення доцільності випуску та поширення облігацій підприємств під інноваційні проекти; - заохочення підприємств до спрямування коштів від облігацій на розвиток інноваційної інфраструктури.
	6) облігації місцевих позик	- запровадження систематичного випуску облігацій місцевих позик під інноваційні програми й проекти; - інформаційне забезпечення випуску та поширення облігацій місцевих позик під інноваційні програми та проекти.
	7) кошти венчурних фондів	- законодавче врегулювання статусу та особливостей діяльності венчурних фондів інноваційного спрямування; - сприяння органів регіональної влади процесу формування венчурного капіталу в регіоні.

Продовж. табл. 1

1	2	3
4	Механізм інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення постійного моніторингу стану інноваційної діяльності в регіоні і розвитку інноваційної інфраструктури; - систематична публікація інформації щодо можливостей і потреб суб'єктів інноваційної інфраструктури; - забезпечення широкого доступу зацікавлених осіб до банку інформації стосовно сфери інноваційної діяльності.
5	Механізм державно-приватного партнерства	<ul style="list-style-type: none"> - здійснення органами регіональної влади заходів щодо розміщення в регіоні державних замовлень на розробку й виробництво високотехнологічної продукції та на державні закупівлі інноваційної продукції, що виробляється підприємствами регіону; - забезпечення державних замовлень на розробку найважливіших новітніх технологій за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки та на підготовку фахівців інноваційної сфери у вищих навчальних закладах регіону; - розробка і внесення органами регіональної влади та зацікавленими учасниками інноваційного процесу обґрунтованих пропозицій щодо часткової компенсації вартості виробництва продукції підприємствами регіону; - подання органами регіональної влади до центральних органів виконавчої влади науково обґрунтованих пропозицій стосовно можливостей регіону брати участь у формуванні, розміщенні й виконанні державних замовлень та здійсненні державних закупівель продукції, що виробляється підприємствами регіону.
6	Механізм використання та захисту інтелектуальної власності	<ul style="list-style-type: none"> - вдосконалення процесів комерціалізації та введення в господарський обіг результатів інтелектуальної діяльності; - підвищення патентної активності винахідників і питомої ваги підприємств, що використовують об'єкти інтелектуальної власності; - активізація процесу формування елементів інноваційної інфраструктури шляхом спрямування до їх статутного капіталу об'єктів інтелектуальної власності; - сприяння реалізації інноваційних проектів, що розробляються на основі об'єктів інтелектуальної власності.
7	Механізм розробки і впровадження інноваційних проектів	<ul style="list-style-type: none"> - сприяння органів регіональної влади розробці і реалізації інноваційних проектів; - залучення до розробки інноваційних проектів науковців наукових установ та вищих навчальних закладів; - реальне застосування передбачених законодавством усіх видів фінансової підтримки суб'єкти, що реалізують інноваційні проекти.
8	Механізм розвитку матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності	<ul style="list-style-type: none"> - реальне застосування передбачених законодавством бюджетних витрат на наукові та науково-технічні розробки; - збільшення частки державних замовлень на НДДКР; - об'єднання зусиль учених і виробників, залучення суб'єктів виробничої сфери до розвитку матеріально-технічної бази; - заснування на базі наукових установ та вищих навчальних закладів малих інноваційних підприємств як споживачів нових технологій.
9	Механізм стимулювання попиту і пропозиції на інноваційну продукцію	<ul style="list-style-type: none"> - виробництво сучасної високоякісної, конкурентоспроможної продукції; - розширення частки експортної продукції; - подолання залежності від імпортової продукції, здійснення заходів імпортозаміщення; - покращення інформаційно-аналітичного і маркетингового забезпечення попиту і пропозиції на інноваційну продукцію; - налагодження виробничих зв'язків вітчизняних підприємств із зарубіжними компаніями.

Висновки. Розвинена регіональна інноваційна інфраструктура містить вагомі потенційні можливості для забезпечення інноваційного розвитку регіонів. Вирішальним фактором створення такої інноваційної інфраструктури виступають механізми стимулювання її розвитку. На основі проведеного дослідження здійснена систематизація регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури та напрямів їх вдосконалення, що надасть змогу системного регулювання інноваційного розвитку як регіонів, так і країни в цілому. У подальших дослідженнях напрямів вдосконалення регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури особливої уваги заслуговує питання взаємодії та взаємозв'язку всіх механізмів стимулювання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рудь, Н.Т. Інноваційна інфраструктура регіону: теорія, методологія, практика: монографія / Н.Т. Рудь. – Луцьк, ВРР ЛНТУ, 2011. – 492 с.
2. Федулова, Л.І. Інноваційна економіка: підручник / Л.І. Федулова. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
3. Інноваційний потенціал України: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, В.В. Юхименко, В.М. Костюченко, Л.П. Кудирко [та ін.]; за заг. ред. А.А. Мазаракі, – К.: Київ. нац. торг.-економ. Ун-т, 2012. – 592 с.
4. Державна цільова економічна програма «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009 – 2013 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 14 травня 2008 року за № 447 (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
5. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р.(із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
6. Проект «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pir.dp.ua/uploads/StrategizInnovRazvitiyaUkr.doc
7. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичні щорічники за 2000-2011 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm
8. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.09.2005 за № 2850-IV (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
9. Офіційний сайт Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dknii.gov.ua/>
10. Рекомендації парламентських слухань на тему «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів», затверджені Постановою Верховної Ради України від 21.10.2010 за № 2632-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

УДК 330.341.1

Христенко Олена Володимирівна, аспірант. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. **Напрями вдосконалення регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури.** Розглядається сукупність регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури і досліджуються напрями їх вдосконалення. Розкривається вплив регіональних механізмів стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури на підвищення рівня інновативності та конкурентоспроможності економіки регіону.

Ключові слова: регіональні механізми стимулювання розвитку інноваційної інфраструктури, нормативно-правове регулювання інноваційного процесу, управління інноваційним процесом, фінансова підтримка, інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційної діяльності, державно-приватне партнерство, використання та захист інтелектуальної власності, розробка і впровадження інноваційних проектів, розвиток матеріально-технічної бази наукової та науково-технічної діяльності, стимулювання попиту і пропозиції на інноваційну продукцію.

УДК 330.341.1

Христенко Елена Владимировна, аспірант. Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка. **Направления совершенствования региональных механизмов стимулирования развития инновационной инфраструктуры.** В статье рассмотрена совокупность региональных механизмов стимулирования инновационной инфраструктуры и исследованы основные направления их совершенствования. Раскрыто влияние региональных механизмов стимулирования развития инновационной инфраструктуры на повышение уровня инновативности и конкурентоспособности экономики региона.

Ключевые слова: региональные механизмы стимулирования развития инновационной инфраструктуры, нормативно-правовое регулирование инновационного процесса, управление инновационным процессом, финансовая поддержка, информационно-аналитическое обеспечение инновационной деятельности, государственно-частное партнерство, использование и защита интеллектуальной собственности, разработка и внедрение инновационных проектов, развитие материально-технической базы научной и научно-технической деятельности, стимулирование спроса и предложения на инновационную продукцию.

UDC 330.341.1

Khrystenko Olena Volodymyrivna, graduate student. Poltava National Technical University named after Yuriy Kondratiuk. **An improvement direction of regional incentive mechanisms of development of innovative infrastructure.** The article describes a set of regional incentive mechanisms of development innovation infrastructure and studies the main direction of improvement. The impact of regional incentive mechanisms of the development of innovative infrastructure on increase the level of innovation and the competitiveness of the regional economy was disclosed.

Key words: regional incentive mechanisms of the development of innovative infrastructure, normatively-legal adjusting of innovative process, innovative process control, sponsorship, information-analytical providing of innovative activity, state-private partnership, use and defense of intellectual property, development and introduction of innovative projects, development of material and technical base of scientific and scientific and technical activity, stimulation of demand and supply is on innovative products.